

1994n. urtean artzain batek Ejipto'n (Nag Hamma-di) gnostikoen ebanjelio-moltzo bat aurkitu eban errada baten barruan. Or inguruan aurkitu eben Judas'en ebanjelioa be.

Beste apokrifuetan lez, emen be ez da agertzen Jesus'en bizitzea, Judas'eri arduragarri jakozan irakatsiak baiño ez. Berak bakarrik dakiz eta Jesus'ek beste iñori ez dautsoz agertu.

Apokrifo oneik gerkeraz idatziak ziran, idazti orreik galdu egin ziran eta gaur daukagun idazkia kopto'z dago. Ebanjelioa II gizaldikoa (180n. urtekoa) izan arren, kopi au IV gizaldikoa da.

ZERGAITIK EZ ONARTUAK

Zio bi eukazan, batez be, orduko Eleizeak apokrifoak ez onartzeko:

Lenengoa: Beranduagokoak ziralako eta esan bear zana esanda egoan. Bigarrena: Jainkari eta Jesus'eri buruz gauza arrigarriak esateko guraria agertzen ebelako edo Jesus benetan gizon egiña ondo agertzen ez dabelako.

Orra or Judas'en ebanjelioari eta apokrifoi buruz bearezko jakingarri batzuk!

OLAZAR' tar Martin'ek

POLENTZI MARKIEGI, DEBA'KO ALKATEA

Gurasoak ardura aundiz azi eben Polentzi kristiñauen bidean.

Gazte-gaztetatik izan zan Deba'n luistarren lendakari. Dantza lotua luistarrentzat debekatzeko eskaria egin eutson parrokoari, eun luistarretatik larogeiren izenean.

Gaztetatik izan zan gau-gurtzailleen lendakari be eta alegiñak egin ebazan otoitzak euskerara itzultzeko baiña ez eban lortu. Orretarako liburutxu bat be atera eban, beste batzukaz batera.

Deba'ko Ostolatza Eskolak zarata aundia atera eben bere eragiñari eskerrak. Eskola ederrak izatea lortu eban eta orretarako edonon dirua eskatzen eban, esaterako Giotzaiñari eta katoliko-ekintzari. Gasoliñetan aberats batek eralgi leikean beste eralgi eban. Ona emen Mateo Mujika gotzaiñaren berbak: "Yo certifico...que solo él trabajo eficazmente por los niños de Deba" (1937-10-31).

Itziar'eko Amaren maitale aundia zan eta guda izan ez ba'litz Itziar'eko Ama koroatzea lortuko eban eta berau jarriko eban itxas-ertzeko erri guztien Zaindari.

Guda-aurretixuan 15 000 gazte joan ziran Arantzazu'ra eta orretan be lan aundia egin eban.

Josu-lagunak legez erbesteratuak izan ziranean, bere etxean bat gordetea nai izan eban. Automobilla artu eta Loiola'ra joan zan josulagunai laguntzera. Pozik artu eben

Loiola'n eta San Ignazio'ren gorpuzkin nagusia berak zaindu egiala eskatu eutsoen: Buru-azurra, atzamarra eta ontzi baten odola eta giltz bat ziran.

Gudaldian aurrekoai laguntzen ona izan zan:

- Araba'ko gobernatzaile zan militarra, Garcia Benitez gudalburua, onen emaztea eta alabea, Donostia'n, arriskuan egozala jakin eban. Deba'ra ekarri ebazan, Loiola'n Monzon'egaz berba egin eta ara eroan ebazan eta an egon ziran gudaldiaren osterarte ostenduta.
- Hernando Larramendi España'ko karlista guztien buru zana, Zarautz'era ekarri eban, gero Deba'ra eta gero beste aldera eroan eban.
- Jose Maria Aristi'k laguntza eskatu eutson. Erantzuna: Atso eroan neban Larraimendi. Arestik gauza bardiña eskatu eutson. Ez dot bear besterik arazoa isillean euki-tea baiño. Eta eroan eban beste aldera
- Jose Altzibar abadea C.N.T'koak arrapau eben. Billa asi zan Polentzi. Baiña ilda aurkitu eban.

ABERTZALEA

- Dueso'n, epaillearen aurrean auxe esan eban berak: "Buru argia neukanetik beti izan naz abertzalea".

GUDALDIA

- Deba'ko eskolan eztabaidan esan eban:Nire oiñarria “Gora Euzkadi” da.
- Futbol-talde bat sortu eban eta “Euzkadi” izena ipiñi eutson.
- Donostian ikastetxean beti aldetu eban abertzalñetasuna.
- Mendigoizaleen taldea be sortu eban eta Jainkozale ta - Eusko Deia zabaltzeko bidea izan ziran.
- Amazortzi urtekoa zala EAJ' ren idazkari egin eben.

ALKATE

Deba'n Errepublikaldian Udal Batza eleizara joaten zan, azkenean ziñegotzi abartzaleak baiño ez ziran joaten beragaz.

– San Roke , Deba'ko jai nagusia da eta Polentzi ardura-dun zan artean eleizpidea egiten zan. Aste santuko eleizbi-deak be bai.

– 1931n. urtean ekiñaldi bat egin eben erriko jaiak eus-kalduntzeko.

– 1932-33 Ostolatza Eskoletara ikustaldia egin eben Queipo de Llano'k eta Prieto'k, Alcala Zamora'gaz batera. Ez eutsen itzi sartzan abertzaleai eta berak atera arte lagun-du eutsen.

– Baserritarren laguntzaille izan zan beti: Itziar'etik Las-tur'era bide zabala egin eban, pelota-lekua be bai egin nai eutsen baiña ez zan eldu orretara.

– Lan aundiak eta onak egin ebazan baserrietan eta uri-buruan.

Guda asi zanean aletin aundiak egin ebazan guztiai laguntzen, errian eta erritik kanpoan. Durango'ko bonbake-

tara be joan eta antxe egon zan zaurituai laguntzen eta Ger-nika'ra be joan zan, Alberto Onaindia lagun ebala, bonbake-tearen egun beratan.

DUESO'n

Askatasunaren itxaropena galdu ebanean, bere barruan batu zan eta ez eukan beste guraririk eriotzarako bere burua ondo gertatzea baiño. Etxekoai eskutitz ederrak egin eutse-zan.

Epaitu ebenan, bere anbertzaletasuna argi autortu eban.

Eriotzarako epaia artu ebanean, ez ebela ilgo esaten eutsoen, orrelan epaituak asko ziralako, baiña berak esaten eutsen. “Ziur nago zortzi egun barruan Jaungoikoaren aurre-ra joango nazela”.

1937-10-14 egunean etorri jakozan bere gelara eta atera eben aldik. Goiz-aldian ilgo ebela esan eutsoen. Bera bare egoan eta beragaz gau aretan egon ziranak be eskertiarrak izan arren, bera ikusita, biurtu egin ziran eriotzeari ain bare begiratzen eutsolako. Goizean guztiak autortu eta jaunartu eben.

Goizeko 7'retan koñaka eskiñi eutsoen, baiña ez eban artu. Guztiai parkatzen il ziran besoak zabalik, agurtza esku-man ebela”Orain bota zeinkeez tiroak”.

OLAZAR'tar Martin'ek.

* * *

BIZKAÏTARRAI-BIZKAÏERAZ*

Bizkaiko Foru Aldundia
Diputación Foral de Bizkaia
Kultura Saila
Departamento de Cultura

**ALDIZKARI ONEK
BIZKAI'KO FORU-ALDUNDIAREN
DIRU-LANGUNTZA JASO DAU**